

THE BEGINNINGS OF INTERPERSONAL COMMUNICATION IN THE PRESCHOOL PERIOD

Maria Dorina PAȘCA

University of Medicine and Pharmacy, Tîrgu Mureș

Abstract: Through their very structure, children assimilate and then disseminate fundamental element of knowledge peculiar to their preschool age. Now is the time to start all aspects of communication, interpersonal socialization giving endorsement for later.

Because the game is the main activity at this age, the word in language development, gives it value while making it, why not addicted to it, teaching him to communicate.

Keywords: ante, interpersonal communication, childcare, education, language.

Privit în ansamblul său , Claparede(1975)după Bonchiș E(2004), „copilul este tatăl omului , el este mic pentru că nu este mare , sau este mic pentru a deveni mare ” , definit practic , printr-o paradigmă .

În acest context , Piaget J (1972)- remarcă faptul că „ născându-se cu un bagaj ereditar bogat , copilul are nevoie de parcurgerea unor etape obligatorii de dezvoltare în care se realizează adaptării progresive la mediul fizic și socio-cultural. Copilăria este perioada de realizare a echilibrului între două mecanisme indisociabile : asimilarea și acomodarea . Aceasta este caracteristica principală a copilăriei : centrarea echilibrului printr-o serie de exerciții sau de conduite sui generis , printr-o activitate structurantă continuă , pornind de la o stare de nediferențiere între subiect și lumea obiectelor care îl înconjoară .

Astfel , atingem ideea „înmatriculării” copilului în stadii ale dezvoltării sale care , expuse de specialiști , se structurează variat , iar în cazul de față , ceea ce susținea Leontiev A,N(1964) răspunde interesului nostru , delimitându-se perioada antepreșcolară (1-3 ani) ca fiind dominată de :

- manipularea obiectelor ;
- apariția relațiilor simbolice ;
- formarea conștiinței ;
- formarea reprezentărilor ;
- mers ;
- vorbirea ce favorizează socializarea ;

în așa fel încât , se poate portretiza antepreșcolarul ca fiind cel care adună deja primele amintiri pentru propria-i eternitate .

Este momentul în care , Șchiopu U. și Verza E (1981) amintesc că perioada se caracterizează mai ales printr-o accentuată dezvoltare a comunicării verbale și folosirea de soluții noi în diferite situații de viață . Practic , experiența de viață devine impregnată de învățarea comunicării verbale .

Dar , până la acest moment antepreșcolarul își va însuși elementele comunicării non-verbale care se referă în general la : limbajul corpului , mimică , gestică , postură , privire ,

tonul și ritmul vocii . Chiar dacă ne regăsim la această vârstă (1-3 ani) , copilului nu-i vor fi străine niciunul dintre indicii non verbali depistați de Stanton N(1995) și anume :

- expresia feței - un zâmbet , o încruntare ;
- gesturile - mișcarea mâinilor și corpului pentru a explica sau accentua mesajul ;
- poziția corpului - modul în care se află , în picioare sau așezat ;
- orientarea - dacă stă cu fața sau cu spatele la interlocutor ;
- proximitatea - distanța la care stă față de interlocutor ;
- contactul vizual - dacă-l privește pe interlocutorul sau nu ;
- mișcări ale corpului - pentru a indica aprobarea sau dezaprobarea interlocutorului ;
- aspectul non-verbal al vorbirii - înălțimea și tăria sunetelor , rapiditatea , calitatea și tonul vorbirii ;
- tăcerea - poate confirma legătura cu ascultarea ca formă a recepționării corecte a unui mesaj ;

fapt ce-i vor da girul unei comunicări verbale interpersonale spre finele acestei perioade la parametrii cognoscibilității acceptați și caracteristici .

Se remarcă de asemenea că , Fenson (1994, după Berndt Th.1997) trecerea la comunicarea verbală în jurul vârstei de un an , nu suspendă gesturile , ci dimpotrivă , acestea vor deveni acompaniatoare ale cuvântului , începând din al doilea an , copilul va combina gesturile cu vorbirea , iar uneori le va folosi ca substitute ale acesteia .

Apariția cuvântului , practic , al limbajului , determină o anumită conduită a comunicării , astfel încât ea să fie în corelație și cu dezvoltarea psihică , conturându-se , după Șchiopu U și Verza E(1981)- două condiții importante care antrenează comunicarea la această vârstă și anume :

1.-prima cerință a copilului este de a se face înțeles

2.-a doua este legată de faptul că între timp copilul descoperă că toate obiectele , fenomenele , acțiunile , însușirile , etc, au nume .

Este momentul în care atât apelative și remarci făcute copilului antepreșcolar , să existe , după noi , chintesența definirii perioadei ca fiind , după Vincent R (1972) „vârsta marilor ucenicii” care în general se referă la : mers , vorbire , mânuirea obiectelor și raționament intuitiv . Totodată copilul , dobândește experiențe fundamentale de viață , dar și începe procesul socializării și integrării în familie , urmând „a juca” nu peste multă vreme „jocul regulilor” ca parte și a comunicării sale interpersonale la un moment dat și-ntr-o conjunctură dată , fiind aproape și lumea „de ce-urilor și psihologia „buzunarelor pline” .

Plecând de la factorii dezvoltării personalității copilului , putem spune , Munteanu A (2003) că :

-ereditatea constituie premisa ;

-mediul este condiția ;

-educația reprezintă factorul determinant al dezvoltării personalității umane desigur , rolul major pe care îl îndeplinește educația , reclamă instituirea unei forme de calitate superioară care să poată controla loteria genetică și să o fructifice constructiv . De aceea , așa cum afirma M.Debesse(1970-după Munteanu A -2003)

„fericit este copilul care găsește astfel , în fiecare etapă a drumului , pe educatorul capabil să-i insuflă treptat forța și elanul necesare împlinirii destinului său de om”.

Este acum momentul în care copilul (1-3ani) trebuie să-și aloce deja un rol social prin noul său status , acela de participant la o formă de educație în afara familiei , fiind cuprins într-o instituție școlastică conform vârstei , adică –perioada antepreșcolară – creșa .

Ca identitate , creșa reprezintă acea unitate sanitar-educatională unde copilul începând de la câteva luni și până la 3 ani , își poate începe activitatea de acumulări și achiziții cognitive conform particularităților sale de vârstă . Structurată în general pe trei etape / grupe :

- 0- 1 an ;
- 1 an- 2 ani ;
- 2 ani- 3 ani ;

activitățile coordonate și desfășurate sub îndrumarea puericulturilor/educatori – puericultori , vor cuprinde „abc-ul” elementelor cognitive legate de toate procesele și însușirilor dezvoltării sale psihice în întreaga lor complexitate .

Pentru că lucrarea de față face în primul rând trimitere la secvența comunicării interpersonale , prin activitățile cuprinse în acest segment (în general vorbirea) se vor avea în vedere manifestări ca :

- vorbirea directă (dialogul) ;
- povestirea ;
- reinvestirea (ținând cont de expresivitate) ;
- redarea / reproducerea unor poezii / recitarea ,

astfel încât , atât bagajul de cunoștințe cât și vocabularul activ la 3 ani , după Șchiopu U. și Verza E(1981) însumează aproximativ , 1100 de cuvinte , debitul verbal fiind într-o permanentă ascensiune , realitatea confirmând acest lucru .

Legătura intrinsecă ce se poate realiza , între cei doi actori ai procesului educațional (educator și antepreșcolar) ce la apariția unor certe momente care creează cadrul de deschidere spre comunicare , pornind în fapt , de la activitatea de bază la această vârstă și anume – jocul , Pașca MD (2002) ce vizează comunicarea, cunoașterea , relaționarea și gândirea pozitivă .

Așadar , jocul devine „ materia primă” pentru cunoaștere , comunicare și învățare ducându-ne din aproape în aproape , spre triada ludică piagentiana unde :

- jocul-exercițiu ;
- jocul-simbol ;
- jocul-reguli ;

este structurat pe scara evolutivă a inteligenței , fiecare tip de joc reprezentând o anumită etapă de dezvoltare , cât și faptul că în toate cele trei componente ludice , predomină asimilarea , aceasta realizându-se prin scheme și structuri diferite .

Găsindu-se în diferite ipostaze în cadrul jocului , antepreșcolarul va comunica cu cei din jur , chiar dacă la început mesajul poate fi non-verbal , apoi transformându-se în cuvinte , și acestea la rândul lor , în mici propoziții prin care copilul poate în mod real să transmită cele dorite , desprinzându-se de ludic , interpersonalitatea justificându-se .

Este momentul în care familia dar și creșa trebuie să conlucreze , astfel încât, la împlinirea vârstei de 3 ani , antepreșcolarul să fie pregătit pentru grădiniță atât din punct de vedere fizic cât și psiho-social , căci se instruiește pentru momentul în care comunicarea interpersonală prin cuvânt , va fi predominantă , el începând să crească , înțelegând , receptând , comunicând , relaționând , dar mai ales , raportându-se la grupul de referință , primind noul său status educațional , cel de „grădinar” , de care întreaga lume ce-l înconjoară este mândră , apreciindu-i deja , maturitatea socială .

Bibliografie

1. Bonchiș E (2004)-Psihologia copilului , Ed. Universității , Oradea
2. Berndt Th (1997)-Child Development Brown și Benchmark Publisheurs, Boston
3. Leontien A.N(1964)-Probleme ale dezvoltării psihicului ,Ed. Științifică, București
4. Munteanu A(2003)-Psihologia copilului și a adolescentului,Ed. Augusta, Timișoara
5. Pașca MD(2002)-Ia-mă de mână ! (ghid practic terapeutic pentru copilul infectat HIV) , Ed Ardealul , Tg. Mureș
6. Piaget J(1972)-Psihologie și pedagogie , Ed. Didactică și Pedagogică, București
7. Stanton N(1995)-Comunicarea , Ed. Știință și Tehnică , București
8. Șchiopu U și Verza E(1981)-Psihologia vârstelor , Ed. Didactică și Pedagogică , București
9. Vicent R(1972)-Cunoașterea copilului , Ed. Didactică și Pedagogică , București